

Brussel, vrijdag 2 oktober 2015

Betreft: Reacties van de Adviesraad Gender en Ontwikkeling op het eerste ontwerp van de nota gender en ontwikkeling van 23.09.2015

Beste Catherine,

Allereerst willen we u bedanken voor deze eerste versie van de strategienota 'gender in de Belgische ontwikkelingsamenwerking'. Het gaat om een aanzienlijk werk, de nota is nauwkeurig en maakt het mogelijk om in dialoog te gaan. We hebben kunnen vaststellen dat er rekening is gehouden met een aantal elementen uit de nota van de Adviesraad Gender en Ontwikkeling (ARGO/CCGD). Maar we hebben toch nog wel belangrijke opmerkingen en commentaren.

Om zo snel mogelijk te kunnen reageren, heeft de ARGO/CCGD vergaderd op maandag 28 september om de nota te bespreken en wijzigingen voor te stellen. Gezien de beperkte tijd hadden we niet de gelegenheid om de discussie breder open te trekken naar het hele maatschappelijke middenveld. De onderhavige nota bevat de opmerkingen van de leden van de ARGO/CCGD en wij hopen dat DGD in tweede instantie een breder overleg zal voorstellen.

We zijn als volgt te werk gegaan: enerzijds hebben we algemene opmerkingen over de nota geformuleerd, die we u hieronder overmaken. Anderzijds hebben we gewerkt aan opmerkingen en wijzigingen in uw tekst. Die kunnen we u toesturen als u dat wenst, maar het gaat om een informeel ontwerpdocument, omdat we door de beperkte tijd niet tot een akkoord van alle leden zijn gekomen over deze tekst.

1. de positionering van de tekst: we menen dat het nodig is om de tekst te situeren ten opzichte van de andere strategienota's en actieplannen, met name om de coherentie te tonen met het actieplan voor de genderstrategie van de Europese Unie.

2. Doelstelling: de tekst hoeft zich niet te beperken tot een bijdrage aan SDG 5, maar moet bijdragen aan alle SDG's, omdat gender een transversaal thema is in de SDG's en ook een specifieke benadering (SDG 5). We dringen erop aan dat de doelstelling van de nota moet kaderen in een strategie van **mensenrechten en sociale rechtvaardigheid**.

3. De visie om uit te gaan van 'een drievoudige benadering': het is belangrijk om aan te geven dat u hier niet spreekt over de drievoudige benadering zoals die wordt voorgesteld door de EU, van genderintegratie in de samenwerkingsprogramma's; de huidige formulering is verwarrend.

4. De voorgestelde prioriteiten:

4.1 Het is belangrijk dat de regering realistische prioriteiten bepaalt op het gebied van ontwikkeling. De Raad betreurt evenwel dat de nota niet minimaal de prioritaire keuzes van de minister toelicht.

4.2 De voorgestelde prioriteiten zouden verder moeten gaan op het vlak van de genderuitdagingen. Zo beperken de uitdagingen op het vlak van voedselzekerheid zich niet tot de toegang van vrouwen en mannen tot de natuurlijke rijkdommen, maar gaat het om **de toegang tot en zeggenschap over middelen** (natuurlijke rijkdommen, financiële middelen, productiemiddelen, enz.). Bovendien lijkt het ons belangrijk om bijzondere aandacht voor **'kwetsbare groepen'** te vermelden, zoals homoseksuelen, lesbiennes en biseksuelen (LGBT) (zie opmerkingen in de nota).

4.3 Wij vragen dat er een rechtstreeks verband wordt gelegd tussen elk van de vijf prioriteiten en de manier waarop die zullen worden versterkt door middel van het operationele kader, met andere woorden, dat elke prioriteit wordt opgenomen in het operationele plan. We begrijpen dat het actiekader een flexibel instrument wil zijn, maar toch moeten **specifieke acties worden voorzien voor elke prioriteit**, anders zal de uitvoering ervan op het terrein bijzonder moeilijk blijken. Hiervoor verwijzen wij naar onze adviesnota, waarvan het operationele plan verscheidene positieve acties vermeldde voor elk van de prioritaire sectoren.

5. Het operationele kader: wij vragen om in de inleidende alinea als 'intro' het volgende op te nemen:

5.1 De opmerking over het verband dat moet worden gelegd tussen de prioriteiten en het operationele plan (zie hierboven).

5.2 Er wordt nergens iets gezegd over de middelen waarmee gendergelijkheid zal worden bereikt. Gender staat opgenomen als 'transversaal' thema in de Belgische ontwikkelingsprogramma's, het is dan ook nodig om een *genderbudgeting*analyse voor te stellen en specifieke financiële middelen te voorzien voor de uitvoering van de genderstrategie. Bijvoorbeeld: het voorzien van een flexibel fonds (in het ISP-programma bijvoorbeeld) dat de projectoproepen beheert, ook voor de middenveldorganisaties die actief zijn rond het prioritaire thema 'gender', door het invoeren van specifieke budgetlijnen/projectoproepen, onder begeleiding van een multistakeholdercomité, waarbij ook de Belgische civiele samenleving betrokken wordt.

5.3 Instrumenten voor opvolging/monitoring, accountability en evaluatie: **deze ontbreken volledig in deze nota**. Maar omdat wij hebben vastgesteld dat de vorige strategienota van 2002 onvoldoende is opgevolgd, is het erg belangrijk om doeltreffende en reguliere mechanismen voor monitoring en evaluatie te voorzien om te waken over de verplichte uitvoering van de genderstrategie op het terrein. In dat verband verwijzen wij opnieuw naar onze adviesnota die een luik bevatte over monitoring en evaluatie.

6. Begrip van de gebruikte concepten: het is belangrijk dat er bij de nota een glossarium wordt gevoegd met de definities van de termen die voorkomen in de nota (bv.: genderbudgeting, gender policy marker, gender scan budgeting, ...)

Nogmaals bedankt voor het geleverde werk. We hopen van harte dat u onze opmerkingen zult willen onderzoeken en ze opnemen in de tekst.

Vriendelijke groeten,

Sophie Charlier
Voorzitster

Maggi Poppe
Vicevoorzitster

Secretariaat van de Adviesraad Gender en Ontwikkeling: Vien Nguyen (vien.nguyen@cncd.be) en Flor Didden (flor.didden@11.be)